

УДК 336.71

Стрільчук Ю. І.,*к.е.н., доцент кафедри**банківської справи та страхування**ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»***Банки у розвитку «зеленої» економіки**

Однією з основних рушійних сил, що спонукають економічних суб'єктів до певних дій на шляху до сталого розвитку, є зміна клімату, оскільки у зв'язку з негативним впливом господарської діяльності на навколишнє середовище, шкідливими викидами у атмосферу, які спричиняють глобальне потепління, значна кількість підприємств, інвесторів об'єднують свої зусилля, щоб закликати уряди країн до імплементації кліматичної політики на національному та глобальному рівнях [2, с. 89]. Слід зауважити, що досягнення сталості майже повністю залежить від економіки, яка має здатність відновлюватися через створення необхідних умов для інновацій, інвестицій та конкуренції [1]. На відміну від минулих років у сучасних умовах економічне зростання та захист навколишнього середовища не є альтернативами, а можуть досягатися одночасно, забезпечуючи тим самим отримання синергетичного ефекту.

Декарбонізація та «озеленення» економіки дозволять забезпечити сталість, створити додаткові економічні можливості завдяки ефективному екологічному управлінню, посилити конкурентоспроможність на світових ринках, знизити витрати, пов'язані з погіршенням стану навколишнього середовища [1]. Важливу роль у розвитку «зеленої економіки» відіграє фінансування пріоритетних галузей та проектів, що реалізується за участі банків. Завдяки банківському кредитуванню відбуваються певні зрушення у досягненні цілей сталого розвитку, що стосуються збереження довкілля, екології. Цьому сприяє також створення об'єднань у сфері «зеленого фінансування» на глобальному рівні. Зокрема у 2012 році за підтримки МФК створено Мережу сталого банкінгу, до якої входять 53 банківські регулятори та

асоціації приватних фінансових установ. Дана мережа є платформою для розвитку знань і нарощування потенціалу фінансових регуляторів, банківських асоціацій і регулюючих органів у сфері охорони довкілля на ринках країн, що розвиваються, які прагнуть розробити стійкі механізми фінансування на основі національних пріоритетів та провідної міжнародної практики [1]. З метою досягнення цілей Паризької угоди та для забезпечення обміну інформацією щодо розвитку екологічного менеджменту у 2017 р. було створено Мережу центральних банків і органів фінансового нагляду з розвитку «зеленого» фінансування, яка включає центральні банки розвинених країн (Велика Британія, Німеччина, Франція, Нідерланди, Китай, Сінгапур тощо) [3].

У травні 2019 року фінансова ініціатива ЮНЕП опублікувала звіт пілотного проекту Принципів відповідального банкінгу для інвесторів, що включає вимоги щодо узгодження своєї діяльності із завданнями ЦСР та цілями Паризької угоди, а також інших міжнародних документів. Дані принципи імplementовані 130 банками з 49 країн, серед яких великі міжнародні банки, що працюють і в Україні, – BNP Paribas, Credit Agricole S.A. [1].

Слід зауважити, що в Україні вже відбулися певні зрушення у сфері «зелених» фінансів, що стосуються зокрема розвитку банківського кредитування. У продуктовому ряді українських банків, таких як ПАТ «Ощадбанк» та АТ «Укргазбанк», вже представлені окремі еко-кредити.

Досить перспективним напрямком є кредитування населення та бізнесу на придбання чи встановлення енергозберігаючих матеріалів, технологій, обладнання, утеплення приміщень тощо, що дозволяє прискорити досягнення певних цілей сталого розвитку, сприяє виробництву електроенергії з альтернативних джерел, поширенню використання енергозберігаючих технологій серед населення, що веде до зменшення використання невідновлюваних природних ресурсів. В Україні започаткувалася практика встановлення сонячних електростанцій домашніми господарствами (рис. 1). Загальна потужність сонячних електростанцій приватних домогосподарств значно зросла протягом останніх 5 років, що свідчить про поширення культури

енергозбереження і перспективи розвитку банківського кредитування у даному напрямку.

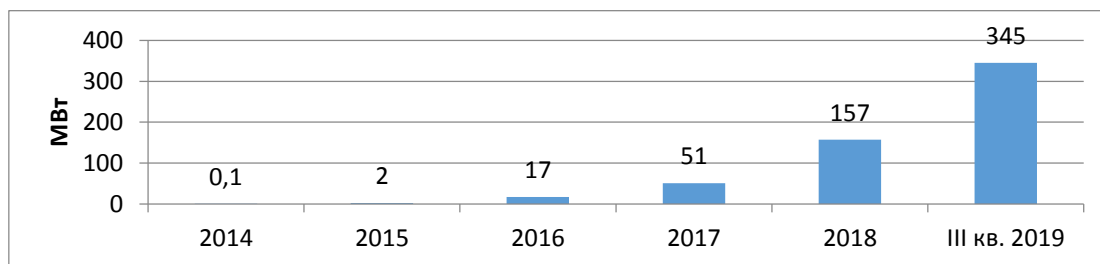

Рис. 1 Динаміка потужності сонячних електростанцій домогосподарств в Україні протягом 2014 – 2019 рр.

Джерело: побудовано автором за даними [1].

Сприяння досягнення ЦСР може слугувати також кредитування на придбання електромобілів, які не мають викидів шкідливих речовин у атмосферу. Ринок електромобілів розширює свої обсяги в Україні. З огляду на це даний напрямок кредитування вважаємо перспективним.

Отже, досягнення сталого розвитку значною мірою залежить від фінансування «зеленої» економіки, провідну роль у якому відіграють банки.

Список використаних джерел:

1. «Зелені» інвестиції у сталому розвитку: світовий досвід та український контекст. Центр Разумкова. Видавництво «Заповіт». 2019. URL: https://razumkov.org.ua/uploads/article/2019_ZELEN_INVEST.pdf
2. Стрільчук Ю. І. Банківське кредитування населення у забезпеченні сталого розвитку. Формування ринкових відносин в Україні : збірник наукових праць. 2017. Вип. 7–8 (194–195). С. 84–91.
3. Network for Greening the Financial System. – The Banque de France, URL: <https://www.banque-france.fr/en/financialstability/international-role/network-greening-financial-system>.
4. Sustainable Banking Network – Members. – International Finance Corporation, World Bank Group. URL: www.ifc.org/wps/wcm/connect/topics_ext_content/ifc_external_corporate_site/sustainability-at-ifc/company-resources/sustainable-finance/sbn_members.